

Лариса Садова

кандидат філологічних наук, доцент,
Луцький національний технічний університет,
Луцьк, Україна
ORCID: 0009-0001-1202-5411

ЕВОЛЮЦІЯ ЖАНРОВИХ ФОРМ У ЛОКАЛЬНИХ МЕДІА: ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ТА ЇХ ЧИННИКИ

Жанри існують незалежно від того, знає про них автор достеменно чи поверхово. Вони видозмінюються, набувають нових форм і залежно від рівня поступу журналістики в конкретному суспільному середовищі, також і майстерності творців, можуть або стрімко розвиватися, або зникати, або переходити на час до когорт не належно засвоєних творцями чи невитребуваних читачами (слухачами, глядачами) [6, с. 16]. Зміни в суспільстві, соціальних ситуаціях, контекстах, їх інтерпретація та реінтерпретація призводять до модифікації жанрів, розмитості, навіть стирання меж; жанрам властивий динамізм і гібридизація; простежується тенденція до інтеграції жанрів [7, с. 96].

Проблему жанрової різноманітності сучасних журналістських текстів ґрунтовно проаналізовано в сучасній науці, її активно дослідили З. Вайшенберг [1], М. Василенко [2], О. Гарачковська [3; 4], М. Тимошик [6], Г. Царик [7]. Актуальною залишається проблема функціонування різних жанрів журналістики в сучасних медіа, в тому числі в регіональних ЗМІ. Важливо розуміти, що часто журналісти друкованих та інтернет-ЗМІ, орієнтованих на новинний формат, тяжіють виключно до найпростіших жанрів новинної журналістики, уникаючи використання інших жанрів, що робить такі тексти однотипними, шаблонними.

Мета дослідження – проаналізувати жанрове наповнення волинських локальних медіа та встановити найбільш активні в регіональних медіа жанри. Об'єкт дослідження – жанрова різноманітність волинських медіа. Матеріалом для дослідження слугували тексти онлайн-медіа «Misto.media», опубліковані у квітні та травні 2025 року.

Серед 92 матеріалів, оприлюднених на сайті видання, переважають тексти новинної журналістики: *інформаційні замітки*: О. Банада «Дарина Панас із Луцька презентувала дебютний трек «Там на Йордані»»; Ю. Бродська «У Луцьку відкрили «Сімейну пекарню». Меню та ціни»; Л. Чапко «У Луцьку можна безплатно пройти скорочений курс підготовки до нацспротиву»; І. Масяк, Л. Герасимюк «Фотостенд героїв у Луцьку обіцяють не переносити

без обговорень»; І. Масяк «День жалоби в Україні – як поводитись гідно»; В. Гонтар «Фітнес у Луцьку. Де тренуватися та плавати»; Л. Чапко «Через «Велодень» у Луцьку перекинуть на 3 години просп. Волі»; А. Кравчук ««Сто років самотності» обговорюватимуть на книжковому клубі «Місто читає»». Інформаційні замітки, опубліковані у виданні, як правило, дуже лаконічні, проте відповідають вимогам цього жанру, містять найважливішу та необхідну для розуміння інформацію. Лаконізм цього жанру зумовлений специфікою інтернет-видання, адже онлайн-ЗМІ тяжіють до стислості, максимальної лаконічності, максимальної інформативності в межах досить стислого тексту.

Серед жанрів новинної журналістики у видання активно представлені **події репортажі** (12 матеріалів), які мають виразні ознаки інформативності, тяжіють до значного наповнення фактами у максимально сконденсованому тексті: В. Гонтар, О. Міліщук «П'ять золотих правил бізнес-колаборації за версією Тетяни Зубрик», Т. Приймачок «На кухні з Аллою Телігою – про «Галю Балувану» та її уроки»; О. Банада, Л. Герасимюк «Готові на 90%. Кінотеатр «Батьківщина» стає бізнес-центром»; В. Гонтар, Л. Герасимюк «Навчили їсти піцу руками. Мережа «Фелічита» про ріст та зміни»; В. Гонтар «Українські філантропи: хто вони для чого віддають гроші»; В. Гонтар «Бренд Andreas Moskin, який одягнув Володимира Зеленського та Людину-павука»; Ю. Малєєва, Л. Герасимюк ««Luchan для лучан». Тут варять пиво і вкладають нові сенси у напій»; М. Бондарчук «Ідеї для луцької стометрівки. Від хабу до скляного серця»; В. Гонтар «Великдень на Волині. Старовинні обряди та вірування»; І. Масяк «10 імен з історії української фотографії – з лекції Катерини Радченко»; М. Бондарчук «Космічна музика, перформанс «Очі в очі» та розмови про «шось»». Часто журналісти тяжіють до трансліювання основних ідей, озвучених спікерами на заході чи події, що максимально інформує читача про подію, яка відбулася.

Журналісти видання активно вдаються до жанру **інтерв'ю**, проте у досліджуваних нами матеріалах за квітень та травень 2025 року виявлено лише 1 текст цього жанру: Л. Герасимюк, В. Гонтар «Давно не було такого натхнення від людей, які настільки вірять у своє місто».

Незначною кількістю матеріалів представлено групу аналітичних жанрів журналістики, до якої віднесемо **аналітичну статтю** Т. Приймачок «Від Trümmerfrauen до сучасних матерів».

Активно представлені серед матеріалів видання художньо-публіцистичні жанри журналістики: **портретний нарис** (1 матеріал): І. Масяк, Л. Герасимюк «За побитими стінками колишнього медеваку – дім на колесах»; **портретна замальовка** (3 матеріали): М. Бондарчук,

Л. Герасимюк «Стати непомітним саундтреком цього міста»; М. Бондарчук, Л. Герасимюк «Сентиментальна розмова з Віталієм Кварцяним про Луцьк його молодості»; **художній репортаж** (1 матеріал): Ю. Герасимюк, Ю. Тарадюк «Блукання з Дариною Панас та Волинським полем»; **художньо-публіцистичні есе** (3 матеріали): М. Шуляка «Вакцинація свідомості: особистий імунітет проти брехні»; М. Шуляка «Як ми б'ємося за те, щоб нас правильно зрозуміли»; М. Шуляка «Я не тікаю. Я залишаюсь – по-своєму».

Серед матеріалів видання засвідчено тексти-**рецензії** (3 матеріали): М. Бондарчук «Три хвилини на мистецтво. Богдан Ясинський «Волинське літо»; Д. Сапіга «Олексій – він не Алексій, або Що не так зі стрічкою Марвела»; Д. Сапіга «Геї, песики, попкультура». Тексти рецензій мають виразні ознаки публіцистичності, вони дуже близькі до жанру есе з його суб'єктивністю, розкриттям багатства сенсів, помічених у художньому творі.

Отже, серед матеріалів видання «Misto.media» переважають інформаційні жанри, серед яких домінувальну частину становлять замітки, засвідчено також тексти-репортажі та інтерв'ю. 14 % засвідчених матеріалів становлять тексти художньо-публіцистичної журналістики, які представлені жанрами портретного нариса, портретної замальовки, есе, рецензії. Наявність багатьох текстів, що належать до художньо-публіцистичної журналістики, свідчить про багатожанровість сучасних локальних медіа, кваліфікованість та майстерність журналістів видання. Незначний частина аналітичних матеріалів демонструє тяжіння волинських медіа до новинних жанрів, написання яких більш просте через оперативність у роботі журналіста, лаконічність та структурованість цих матеріалів. Майже повна відсутність аналітичних матеріалів демонструє суттєву однотипність публікацій видання та відкриває перспективи для їх удосконалення.

Список використаної літератури та джерел

1. Вайшенберг З. Новинна журналістика: навч. посіб. / за загал. ред. В. Ф. Іванова. Київ : Академія Української преси, 2011. 262 с.
2. Василенко М. К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі: монографія. Київ: Ін-т журналістики КНУ ім. Тараса Шевченка, 2006. 238 с.
3. Гарачковська О. О. Жанри журналістики в системі друкованих ЗМІ: навч. посібник. Київ: Видавничо-поліграфічна база КНУКіМ, 2019. 344 с.
4. Гарачковська, О. Жанрові особливості аналітичної журналістики у контексті становлення сучасного інформаційного простору. *Український*

інформаційний простір. 2021. № 2 (8), С. 146–154.
[https://doi.org/10.31866/2616-7948.2\(8\).2021.245866](https://doi.org/10.31866/2616-7948.2(8).2021.245866)

5. Дергач Д. Медійна жанрологія в дискурсі сучасного філологічного знання. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*. 2015. № 28. С. 26–35. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apyl_2014_28_5

6. Тимошик М. Жанри журналістики як науково-практична проблема: до провокації фахової полеміки теоретиків і практиків ЗМІ. *Український інформаційний простір*. 2022. № 2(10). С. 14–42. <https://doi.org/10.31866/2616-7948.10.2022.269647>

7. Царик Г. Генеалогія сучасних новітніх медіа: динаміка розвитку та підходи до вивчення. *Folia Philologica*. 2024. № 8ю С. 91–98. <https://doi.org/10.17721/fovia.philologica/2024/8/11>